

ปัญหาการวิจัย

Research Problem

ปัญหาการวิจัยเกิดขึ้นได้อย่างไร ?

- ความไม่สอดคล้องกันในประเด็นต่างๆ ที่มีอยู่ในทฤษฎี
- ความไม่สอดคล้องกันระหว่างทฤษฎีหนึ่งกับทฤษฎีอื่นๆ
- ความไม่สอดคล้องกันระหว่างทฤษฎีกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

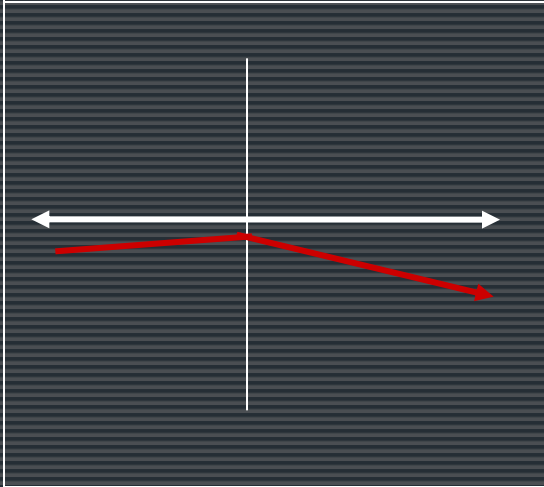
ลักษณะของปัญหา (ตามวิธีการดำเนินการ)

ปัญหาเชิงแก้ไข

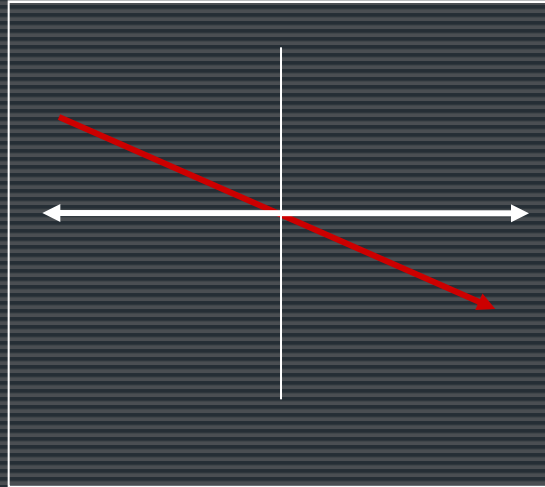
ปัญหาเชิงป้องกัน

ปัญหาเชิงพัฒนา

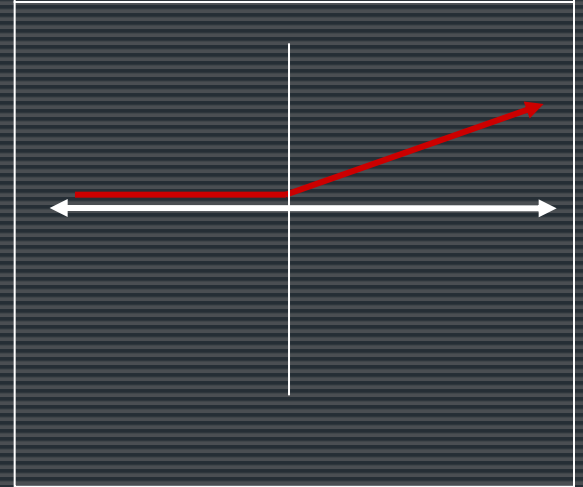
อดีต ปัจจุบัน อนาคต

อดีต ปัจจุบัน อนาคต

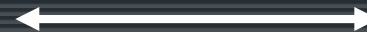
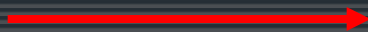

อดีต ปัจจุบัน อนาคต

สภาพที่ปรากฏ

สภาพที่คาดหวัง

(พิมพ์ทอง สันสุทธิพงศ์)

ลักษณะของปัญหา (ตามวิธีการศึกษา)

★ ปัญหาเชิงประจักษ์ (Empirical Problems) เป็นปัญหาที่ต้องใช้ความรู้ หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ มาอธิบาย หรือกำหนดความสัมพันธ์

★ ปัญหาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Problems) เป็นปัญหาที่ต้องใช้การแจกแจง หรือแยกแยะให้เห็นว่า มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น และ เหตุการณ์เหล่านั้นนำไปสู่ผลที่จะเกิดขึ้นอย่างไร เชื่อมโยงกันอย่างไร มีอะไรเป็นข้อพิสูจน์ถึงความสัมพันธ์ดังกล่าว

★ ปัญหาเชิงปทัสฐาน (Normative Problems) เป็นปัญหาที่ต้องใช้ความรู้เชิงวิชาการมาประมวลเป็นข้อสรุป หรือการอ้างอิง

ลักษณะของปัญหา (ตามวิธีการศึกษา)

★ ปัญหาเชิงประเมินค่า (Evaluative Problems) เป็นปัญหาที่ต้องอาศัยการตีความสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าเป็นอย่างไร

★ ปัญหาเชิงเสนอมาตรการ (Prescriptive Problems) เป็นปัญหาที่แสดงถึงสถานะที่ควรทำหรือไม่ควรทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

เกณฑ์ในการเลือกปัญหา

■ ตัวผู้วิจัย

- ✧ สนใจ ต้องการศึกษาอย่างแท้จริง
- ✧ สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ
- ✧ เหมาะสมกับเวลา งบประมาณ ที่มีอยู่

เกณฑ์ในการเลือกปัญหา

■ เนื้อหาสาระที่จะศึกษาวิจัย

✧ น่าสนใจ มีคุณค่า คุณประโยชน์

✧ เรื่องเร่งด่วน สำคัญ

✧ เรื่องใหม่ไม่ซ้ำซ้อน ทันสมัย Hot Hit

✧ ทำแล้วได้ผลคุ้มค่า (เวลา คน เงิน)

✧ มีความพอดี ไม่ใหญ่ ไม่เล็กเกินไป

✧ ไม่เป็นอันตรายต่อผู้วิจัยและผู้อื่นทั้งระหว่าง และหลังวิจัย

เกณฑ์ในการเลือกปัญหา

■ สภาพที่เอื้อต่อการวิจัย

- ✧ มีข้อมูลที่จะใช้เป็นหลักฐานเพียงพอ
- ✧ มีแหล่งค้นคว้า สืบค้นข้อมูล
- ✧ มีเครื่องมือ หรือสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลได้
- ✧ มีผู้ให้ความสนับสนุน
- ✧ สามารถขอความช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้องได้

ลักษณะของปัญหาการวิจัย

(Research Problem)

สิ่งที่ก่อให้เกิดความสงสัย ใคร่รู้คำตอบ

ผู้วิจัยเป็นจึงต้องระบุปัญหาการวิจัยให้เป็นกิจลักษณะ และชัดเจนทุกครั้งเพื่อดำเนินการวิจัย

ในการกำหนดปัญหาการวิจัย จะต้องแยกแยะให้ได้ว่า

■ อะไร คือ ตัวปัญหา

■ อะไร คือ อาการที่แสดงออกมา

ลักษณะทั่วไปของปัญหาการวิจัย

- ❌ ประเด็นข้อสงสัย ข้อขัดแย้ง ข้อคิดที่ยังไม่ทราบคำตอบ
- ❌ เป็นสิ่งที่ต้องการคำอธิบาย คำตอบ ที่ชัดเจน
- ❌ ใช้วิธีการที่เป็นระบบระเบียบมีแบบแผน (วิธีการวิทยาศาสตร์)
- ❌ ให้ได้ความรู้และความจริงที่เชื่อถือได้
- ❌ เป็นจุดเริ่มต้นของการวิจัย
- ❌ เป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย
- ❌ เป็นเครื่องมือแนวทางในการทำวิจัยทุกขั้นตอน

ปัญหาการวิจัย มีความสำคัญที่สุดในการวิจัย

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

1. วิเคราะห์ผลงานวิจัยที่คนอื่นเคยทำมาก่อนในเรื่องที่ตนเองสนใจ และกำลังศึกษาอยู่
2. นำคำพูด ข้อเสนอแนะของผู้รู้ต่างๆ ตลอดจนเรื่องราวที่ถกเถียง หรือเป็นข้อขัดแย้งที่ยังไม่ได้ ทำการทดลองด้วยวิธีการวิจัยมาเป็นปัญหาสำหรับการวิจัย
3. วิเคราะห์แนวโน้มของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น โดยพิจารณาว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพ เวลา และเทคนิควิทยาการต่างๆ อาจทำให้เกิดปัญหาได้

แหล่งที่มาของปัญหาการวิจัย

4. วิเคราะห์ปัญหาจากการสนทนา หรือปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ ในกรณีที่เป็นนักศึกษา อาจใช้วิธีปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชานั้นๆ
5. ศึกษาปัญหาจากสถาบันต่างๆ หรือสถานที่ที่มีการวิจัย หรือบุคคลที่ทำการวิจัย โดยเข้าร่วม โครงการวิจัยนั้น ซึ่งจะช่วยให้เห็นแนวทางในการเลือกปัญหาได้
6. หน่วยงานที่สนับสนุนทุนวิจัย

ข้อผิดพลาดในการเลือกปัญหาการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลก่อนที่ให้คำจำกัดความของหัวข้อปัญหาไม่
อย่างชัดเจน และไม่ครอบคลุมปัญหานั้นๆ อย่างสมบูรณ์
2. หาข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และพยายามคิดปัญหาให้เหมาะสม
กับข้อมูล เพราะข้อมูลที่เก็บมาจาก แหล่งใดแหล่งหนึ่งอาจไม่มี
ความสมบูรณ์
3. ข้อปัญหาและความมุ่งหมายของการวิจัยไม่ชัดเจนทำให้
ไม่ทราบแหล่งของการเก็บรวบรวม ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ตลอดจนการสรุปผลหรือข้อยุติต่างๆ

ข้อผิดพลาดในการเลือกปัญหาการวิจัย

4. ทำวิจัยโดยไม่อ่านผลงานวิจัยของบุคคลอื่นที่คล้ายๆ กัน ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้แคบ และอาจเกิดความยุ่งยากในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้

5. ทำวิจัยโดยไม่มีความรู้พื้นฐานทางทฤษฎี หรือไม่มีทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานทางการวิจัย จะก่อให้เกิดปัญหาในการวางแผนงานวิจัย การตั้งสมมติฐาน และอื่นๆ

หลักเกณฑ์การเลือกหัวข้อปัญหาการวิจัย

1. ให้เลือกปัญหาที่ตนเองมีความสนใจจริงๆ

2. สะสมความรู้ความจริงและทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ

ให้มากที่สุด

3. เลือกสรรความรู้ความจริงที่สะสมไว้ โดยพิจารณาที่เกี่ยวข้องจริงๆ

4. เขียนสมมติฐานการวิจัยให้ชัดเจน

5. เลือกสรรสมมติฐานที่จะมีข้อมูลมาทดสอบได้

6. เลือกปัญหาที่ตนเองมีความรู้พอจะทำได้

หลักเกณฑ์การเลือกหัวข้อปัญหาการวิจัย

7. เลือกปัญหาที่ตนเองมีเครื่องมือที่จะทำวิจัยได้

8. เลือกปัญหาการวิจัยโดยคำนึงถึงเงิน และ เวลาพอจะทำได้

9. เลือกปัญหาที่มีความสำคัญพอเพียงที่จะได้รับอนุมัติ

10. เลือกปัญหาที่ให้ความรู้ใหม่ ไม่ซ้ำซ้อนกับที่เคยทำโดยไม่
จำเป็น

11. เลือกปัญหาที่เป็นประโยชน์ ทั้งในแง่การนำไปใช้ และเสริม
ความรู้ใหม่

12. เลือกปัญหาที่จะชี้ช่องให้คนอื่นทำวิจัยต่อไปได้

คำถามวิจัย (Research Question)

เป็นข้อความที่ผู้วิจัยเขียนขึ้นมาเพื่อบอกให้รู้ว่าอยากรู้อะไรเกี่ยวกับประเด็น หรือเรื่องที่ต้องการศึกษา ซึ่งจะอยู่ในรูปของประโยค

คำถาม ตัวอย่างเช่น

- ⊗ สภาพแวดล้อมของชุมชนเป็นอย่างไร
- ⊗ แนวนโยบายแห่งรัฐกับวิถีชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
- ⊗ ทำอย่างไรจึงจะทำให้ชาวบ้านไม่อพยพไปขายแรงงานในเมือง
- ⊗ กระแสโลกาภิวัตน์มีผลต่อวิถีชุมชนอย่างไร

คำถามวิจัยแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ

- 1 คำถามวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research Question)
- 2 คำถามวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Rational Research Question)
- 3 คำถามวิจัยเชิงเหตุ-ผล (Causal Research Question)

คำถามวิจัยเชิงพรรณนา

เป็นคำถามวิจัยประเภทที่ต้องการศึกษาว่า ตัวแปรที่
ต้องการศึกษา

** เป็นอย่างไร

** มีจำนวนเท่าใด

** มีลักษณะอย่างไร

** ใครทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อใดและทำอย่างไร

** สถิติที่ใช้ในการตอบคำถามวิจัยลักษณะนี้ ได้แก่ สถิติพรรณนา

** ถ้าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้การหาคำตอบด้วยวิธีการศึกษาใน
เชิงพรรณนา

ตัวอย่างของหัวข้องานวิจัยที่ตั้งคำถามวิจัยเชิงพรรณนา

- * การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานสอนวิชาชีพระยะสั้นของอาจารย์วิทยาลัยสารพัดช่างในกรุงเทพมหานคร
- * ปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 8
- * ความต้องการทางการศึกษานอกโรงเรียนของพนักงานแบกถุงไม้กอล์ฟ จังหวัดกาญจนบุรี
- * การศึกษาความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นในจังหวัดปทุมธานี
- * การศึกษาสาเหตุการติดสารเสพติดและความคาดหวังในการเข้ารับการบำบัดของเยาวชนที่เข้ารับการบำบัดในคลินิกยาเสพติดกรุงเทพมหานคร
- * ความต้องการการจัดบริการด้านการออกกำลังกายและกิจกรรมนันทนาการของประชาชนในเขตเทศบาลภาคเหนือ

คำถามวิจัยเชิงความสัมพันธ์

เป็นคำถามวิจัยที่ต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
อย่างน้อยที่สุด 2 ตัวแปร ว่า

** ตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

** ความสัมพันธ์นั้นเป็นอย่างไร

** สถิติที่ใช้ในการตอบคำถามวิจัยลักษณะนี้ ได้แก่ χ^2 - test,
Multiple Correlation และสถิติความสัมพันธ์อื่น ๆ

** ถ้าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้การหาคำตอบด้วยวิธีการศึกษา
ในเชิงอธิบาย

ตัวอย่างงานวิจัยที่ตั้งคำถามวิจัยเชิงความสัมพันธ์

- ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลอันเป็นลักษณะนิสัยและเจตคติที่เกี่ยวข้องกับงานและตนเองของนักกีฬามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ◆ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการปฏิบัติงานของพยาบาลหน่วยฉุกเฉินในโรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร
- ◆ ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับความพึงพอใจในการทำงานของพยาบาลโรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า
- ◆ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนการสอนมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ◆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร
- ◆ ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการปรับตัวต่อบทบาทการเป็นมารดาที่ติดเชื้อ เอช ไอ วี ซึ่งได้นำบุตรมารับบริการที่โรงพยาบาลเด็ก

คำถามวิจัยเชิงเหตุผล

เป็นคำถามวิจัยที่ต้องการศึกษาว่า ตัวแปรต้น (ตัวแปรสาเหตุ) ที่ใช้ในการวิจัย

** มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือไม่ และอย่างไร

** ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวแปรตาม หรือไม่

** มีผลต่อ หรือทำให้เกิดผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และมาก

น้อยเพียงใด

** สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยลักษณะนี้ ได้แก่

ANOVA, MANOVA, ANCOVA, Regression, LISREL, HLM ฯลฯ

** ถ้าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้การหาคำตอบด้วยวิธีการศึกษาในเชิงอธิบาย และการวิเคราะห์

ตัวอย่างของหัวข้องานวิจัยที่ตั้งคำถามวิจัยเชิงเหตุผล

- * ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- * ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนโครงการพัฒนาสาธารณสุข
- * ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- * การศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างบรรยากาศขององค์การกับความผูกพันต่อองค์การที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลขององค์การ
- * การศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

การตั้งชื่อเรื่องวิจัย/ชื่อปัญหาวิจัย

ปรากฏการณ์
สภาพเหตุการณ์ที่สนใจ

วิเคราะห์/ศึกษาปัญหา

ศึกษาทฤษฎี/แนวคิดของ
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

คำถามวิจัย

Theoretical Framework

เชิงพรรณนา

เชิงความสัมพันธ์

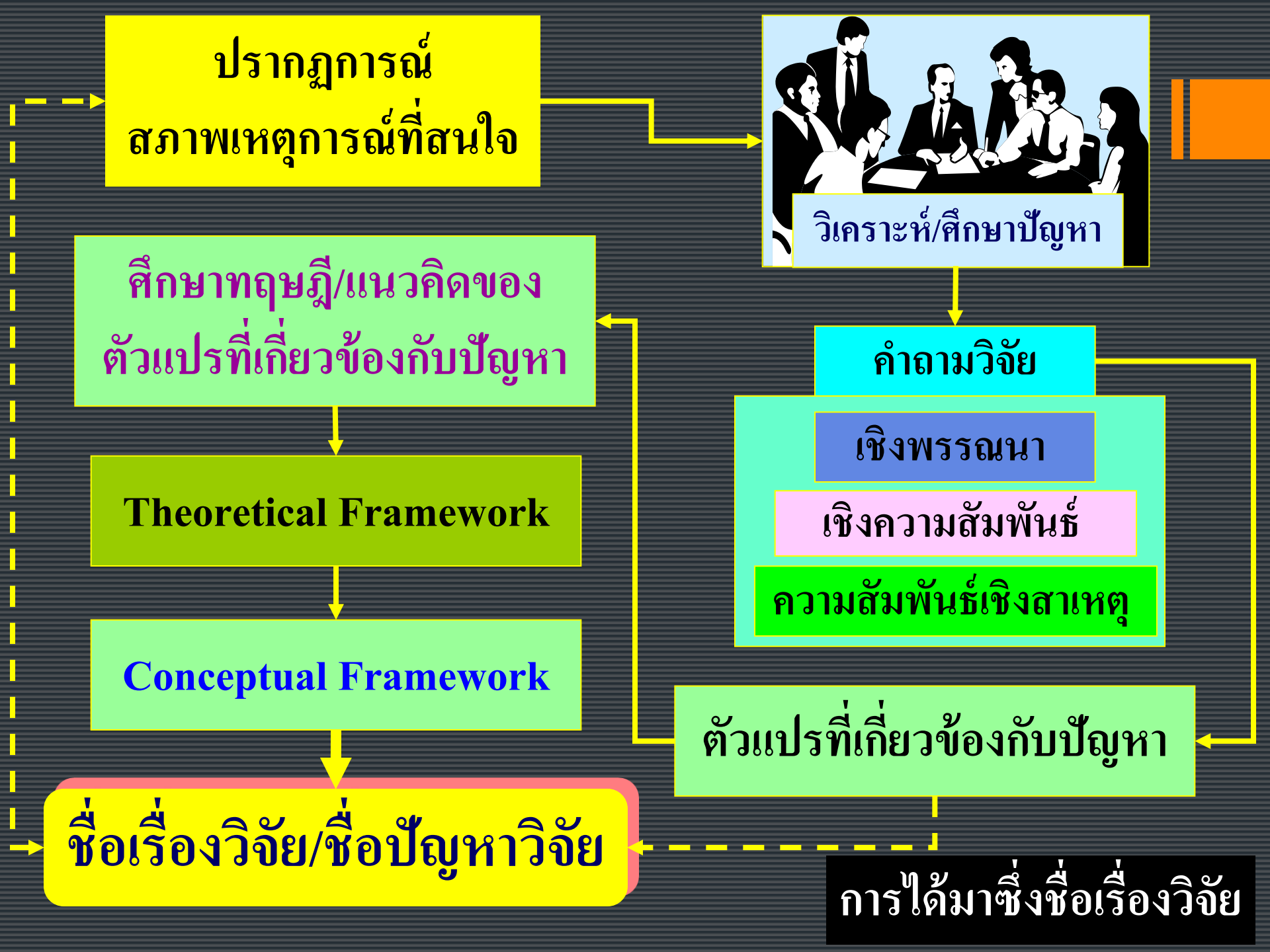
Conceptual Framework

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ชื่อเรื่องวิจัย/ชื่อปัญหาวิจัย

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

การได้มาซึ่งชื่อเรื่องวิจัย

หลักการวิเคราะห์

ปัญหา/สภาพปัญหา

-
1. ต้องบอกให้ได้ว่าปัญหานั้นเกี่ยวข้องกับเรื่อง (ตัวแปร)ใดบ้าง
 2. เรื่อง (ตัวแปร) ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับใครบ้าง
 3. ถ้าจะศึกษาเรื่อง (ตัวแปร) ดังกล่าว จะใช้วิธีการใดศึกษา
 4. กำหนดชื่อเรื่อง (หัวข้อ) เพื่อการศึกษา (วิจัย)

ส่วนประกอบของชื่อเรื่องวิจัย/ชื่อปัญหาวิจัย

1. ตัวแปรตาม และตัวแปรต้น (ถ้ามี)

2. วัตถุประสงค์หรือวิธีการวิจัยหลัก

3. บริบท (context) หรือประชากร

ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม
เรียกรวมกันว่า ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวอย่าง

ปัจจัยเชิงพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การเปรียบเทียบทัศนคติต่อการมีคู่อรองระหว่างคนงาน
ชายหญิง

ขั้นตอนการนิยามปัญหาวิจัย

ชื่อปัญหาวิจัย/ชื่อเรื่องการวิจัย

ตรงกับสาขาที่ศึกษา

ชัดเจนได้ความหมาย

แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

บอกกลุ่มตัวอย่าง/ประเด็นที่ศึกษา (ถ้ามี)

สามารถนำไปศึกษาค้นคว้าได้

ความสำคัญ/ที่มา/สภาพของปัญหา

เขียนในลักษณะของการวิเคราะห์ปัญหาที่ปรากฏ

เขียนให้เห็นความสำคัญของปัญหาที่ต้องการศึกษา

อ้างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สรุปประเด็นความคิดที่นำไปสู่การวิจัย

A

A

คำถามวิจัย

เขียนเป็นประโยคคำถาม

เชิงพรรณนา

เชิงความสัมพันธ์

เชิงเหตุ-ผล

วัตถุประสงค์การวิจัย

เขียนเป็นประโยคคำถาม/ประโยคบอกเล่า หรือทั้งสองอย่าง

มีความชัดเจนว่าศึกษาอะไรกับใครที่ไหนและอย่างไร

สามารถนำไปตั้งสมมติฐานได้

สามารถทำการทดสอบได้จริง

ถ้ามีตัวแปรหลายตัวควรแยกเขียนให้เห็นสิ่งที่ต้องการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

เขียนเพื่อการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

เป็นการคาดคะเนคำตอบล่วงหน้า

บ่งบอกความมากกว่า/สัมพันธ์กัน/แตกต่างกัน

B

B

ขอบเขตการวิจัย

เขียนให้เห็นขอบเขตของ

ประเด็นที่ต้องการศึกษา

ประชากรที่ต้องการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา

ตัวแปรที่นำมาศึกษา

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ให้ความหมายของคำ/ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแต่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษา

มีเหตุผลและมีทฤษฎีที่เชื่อถือได้รองรับ

มีความชัดเจนไม่กำกวม อ่านแล้วเข้าใจตรงกัน

การนิยามตัวแปร

นิยามเชิงทฤษฎี

นิยามเชิงปฏิบัติการ

C

C

ข้อตกลงเบื้องต้น

บอกถึงเงื่อนไขที่ต้องยอมรับเป็นพื้นฐาน

เป็นความจริงที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎ หรือทฤษฎี

ไม่มีผลต่อผลการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ต้องเขียนไม่เกินวัตถุประสงค์การวิจัย

ไม่เขียนในลักษณะ Jump Conclusion

เขียนให้เห็นถึงสิ่งที่จะนำไปใช้ได้จริง

เขียนในประเด็นที่นำไปปฏิบัติได้จริง

จบ